

Projectanalyse

van projecten verkregen met CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel

Projecten 2017

Datum : 9 februari 2018
Referentie : 90005
Versie : 1.0
Status : Definitief

© Logitech B.V.

Inhoudsopgave

	Revisiebeheer	3
1	Inleiding	4
2	Regio Randstad Noord - Engineering bovenbouwvernieuwing 2018	5
3	Landelijk - Programma Behandelen en Opstellen - Verkenning - Engineering diverse locaties 1	6
4	Regio Zuid - Engineering Bovenbouwvernieuwing 2019	9
5	Regio Randstad Zuid - Engineering BBV 2019	11
6	Slot	13

Revisiebeheer

Auteur	Datum	Versie	Status	Commentaar
Merel	08-02-2018	0.1	Concept	Opstarten document
Ed	09-02-2018	0.2	Concept	Document beoordeeld
Merel	09-02-2018	1.0	Definitief	Beoordeling verwerkt

1 Inleiding

In dit rapport worden alle projecten over 2017 geanalyseerd die vanuit een openbare aanbesteding aan ons gegund zijn en waarbij onze inschrijving beoordeeld is aan de hand van de meest voordelige inschrijving (EMVI).

EMVI: Bij beste prijs-kwaliteitverhouding wegen naast prijs ook andere kwaliteitsaspecten mee in de beoordeling van inschrijvingen. Dit wordt door ProRail ingezet om ons als inschrijver te stimuleren om meer te bieden dan wat geëist wordt. Voor ons gaat het hier om de veiligheidsladder en CO₂-prestatieladder. Tot 2018 speelde de kwaliteit ook een rol als (sub-) gunningscriterium bij gunning van nieuwe opdrachten, dit wordt per 5 februari 2018 niet meer toegepast maar was nog wel van toepassing op de aanbestedingen van 2017.

Wanneer is een project van ons een project waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is? Volgens het Handboek van de SKAO CO₂-prestatieladder 3.0 is dit als de projecten van een bedrijf met CO₂-bewust Certificaat die bij een aanbesteding aan het bedrijf zijn gegund, en - waarop het bedrijf heeft ingeschreven onder bijvoeging van het CO₂-bewust Certificaat van het bedrijf, of - waarop het bedrijf heeft ingeschreven inclusief een aangeboden CO₂-ambitieniveau.

Dit houdt dus in dat alle projecten waarbij wij inschrijven met het CO₂-bewust Certificaat een project is met gerelateerd gunningsvoordeel. We zullen vanaf 2017 alle projecten analyseren die op deze manier verkregen zijn. Via TenderNed kunnen wij een lijst inzien met alle projecten die in een bepaalde periode gegund zijn aan ons. Deze lijst gebruiken we als basis om de projecten gewonnen via aanbesteding te inventariseren.

Vanuit de verplichtingen van de CO₂-ladder en vanuit interesse om meer inzicht in de CO₂ emissie op projectniveau te verkrijgen, wordt middels dit rapport per project nader geanalyseerd:

- Wie de externe belanghebbenden voor dit project zijn;
- Hoe groot de CO₂ emissie van dit project is;
- Welke concrete maatregelen en doelstellingen voor reductie van deze emissie gesteld kunnen worden;
- Welke voortgang hierin tijdens de uitvoering van het project geboekt wordt.

Het aantal productieve uren waarmee gerekend wordt halen we uit TimeWriter, waarin de rapportages kunnen maken aan de hand van de ingevulde uren van de medewerkers.

De CO₂-emissie/ eenheid halen we uit de documenten: Emissie inventaris scope 1 en 2 / 3.

De gegevens uit de aanbiedingen zijn terug te vinden in de desbetreffende projectmappen op de L-schrijf.

Algemene maatregelen binnen projecten die extra aandacht krijgen zijn:

- Interne en externe verstrekking en controles van documenten (ter review) zo veel mogelijk digitaal (bv. PDF)
- Beperken van zakelijk vervoer door zo veel mogelijk afstemming met partner en opdrachtgever per telefoon en E-mail.

Naar aanleiding van de projectanalyse over 2016 is in februari 2017 besloten dat onder elke e-mail de tekst *Overweeg uw verantwoordelijkheid voor het milieu voordat u deze e-mail print op te nemen.*

2 Regio Randstad Noord - Engineering bovenbouwvernieuwing 2018

Het project Regio Randstad Noord - Engineering Bovenbouwvernieuwing 2018 staat bij ProRail bekend als L-004946 en bij Logitech als 17010. De analyse is opgesteld op 16-1-2018 over het jaar 2017.

Projectwerkzaamheden

Uitvoeren van diverse conditioneringsonderzoeken en ondersteunen werkpakketten.

- Uitvoering van ballastonderzoek, verkennend bodemonderzoek, obstakelonderzoek, kabel- en leidingen onderzoek (ProRail en derden)
- Opstellen risicodossier
- Risicoanalyse en inventarisatie (borgen veilige berijdbaarheid)
- Inventarisatie van benodigde vergunningen
- Opstellen van een kostenraming
- Adviseren over duurzaamheid

Externe belanghebbenden

- ProRail - opdrachtgever
- MV Ingenieursbureau - projectpartner (uitvoering onderzoeken)

Invloed van Logitech binnen het project

In 2017 zijn door ProRail 100 projecten geselecteerd om het werkpakket duurzaamheid aan toe te voegen aan de opdracht. Dit werkpakket heet: Adviseren over duurzaamheid. Het doel van dit werkpakket is het vaststellen wat de gezamenlijke en project specifieke duurzaamheidsambities en -doelstellingen zijn en met welke maatregelen deze waargemaakt kunnen worden. Maatregelen kunnen ontwerpkeuzes, (functionele) eisen en incentives in de aanbesteding zijn. Aantonen en afwegen in welke mate de alternatieven / varianten voldoen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van ProRail en de stakeholders. Er zijn binnen dit project twee duurzaamheidsessies gehouden de eerste op 9 juni en de tweede op 16 juni. Voor de eerste sessie is de duurzaamheidswijzer, die ontwikkeld is door Rijkswaterstaat, ingevuld en besproken per locatie (6 locaties). De visies van Logitech lagen voor het invullen van de duurzaamheidswijzer wat uit elkaar, voor Logitech was het de eerste keer dat met dit werkpakket gewerkt werd en de RSE van ProRail werd ondersteund door de duurzaamheidsmanager van ProRail en nog een andere collega uit zijn team. Daarom zijn beide visies verwerkt in de rapportage. Grootste winstkansen op het thema 'energie' en 'materialen bereikbaarheid' voor het project. Dit project gaat de aanbestedingsfase in, waarop een aannemer kan inschrijven. Voor aan aannemer zal dit project bestaan uit één op één vernieuwen van diverse spoorobjecten op verschillende locaties, materiaal en materieel zal over het spoor en via de weg aan-/afgevoerd worden. Aangezien één van de winstkansen uitgewerkt wordt in DuboCalc heeft Logitech ook de MKI waarde hiervoor berekend. Door de ingevulde omgevingswijzer wordt de aannemer uitgedaagd om de score voor de uitvoering te verbeteren.

Bij de ballastonderzoeken kunnen mogelijkheden tot hergebruik van ballast in kaart gebracht worden.

Opsplitsing werkzaamheden qua aanpak en emissiebronnen

- De onderzoeken worden onder verantwoordelijkheid van Logitech uitbesteed aan onze vaste partner MV Ingenieursbureau, die deze compleet uitvoert en de rapportages hiervan aanlevert;
- De overige werkzaamheden betreffen bureauwerkzaamheden die door Logitech zelf uitgevoerd worden. Er vinden hierbij enkele overleggen met ProRail plaats op locatie kantoor ProRail (Utrecht)

Planning

Het project is gestart op 28-3-2017 en is geëindigd op 1-7-2017. De status van het project is: Alle werkzaamheden zijn uitgevoerd en het project is inmiddels afgerond

Emissie inventarisatie 17010

De emissie inventaris van het project is op te vragen via m.vandegheer@logitech.nl.

Maatregelen

Het project is op 16-1-2018 reeds afgerond. Tijdens de uitvoering van dit project zijn echter ook al op basis van de uitgevoerde emissie inventaris een aantal mogelijkheden bepaald om de door het project veroorzaakte CO2-emissie te verlagen.

Maatregelen	Verwachte reductie	Voortgang
Gebruik openbaar vervoer naar overleggen	Nihil want dit is standaard voor overleggen van ProRail in Utrecht	Trein gebruikt naar overleggen
Overleggen op efficiëntere locatie plannen	0,2544 kg/CO2 + 8,395 kg/CO2 = 8,65 kg/CO2 besparing omdat er in totaal 4 reizen bespaard konden worden en de treinreizen niet gemaakt hoeven worden.	Er is een risicosessie met RSE van ProRail bij ons op kantoor gepland, wat onze medewerkers reistijd scheelt en reis-uitstoot. Voor de RSE is op kantoor op weg naar huis, dit gesprek was daardoor aan het einde van de middag ingepland.

Conclusie

Dit project is inmiddels afgesloten. Dit is de eerste en laatste update van dit project. De uitstoot van de uitbesteding aan onderaannemer is hoger uit gevallen dan begroot, omdat er door extra uitgevoerde werkzaamheden meer gefactureerd is dan aangeboden. Door overleggen slim in te plannen is er een kleine besparing behaald op dit project, omdat het reistijd/-km scheelde.

3 Landelijk - Programma Behandelen en Opstellen - Verkenning - Engineering diverse locaties 1

Het project Landelijk - Programma Behandelen en Opstellen - Verkenning - Engineering diverse locaties 1 staat bij ProRail bekend als R-523100 en bij Logitech als 17069. De analyse is opgesteld op 16-1-2018 over het jaar 2017.

Projectwerkzaamheden

In het kader van behandelen en opstellen diverse locaties nader specificeren en in hoofdlijn (tot een schetsontwerp) uitwerken om de haalbaarheid te toetsen

- Begeleiden startatelier, vaststellen scope en toetsingsatelier
- Opstellen kostenraming uitvoeringsbeslissing alternatievenstudiefase
- Opstellen schetsontwerpen

Externe belanghebbenden

- ProRail - opdrachtgever
- NS Reizigers als stakeholder

Invloed van Logitech binnen het project

Binnen dit project worden door Logitech schetsontwerpen opgesteld, er kan er door ons in dit geval invloed op de indirecte CO₂ uitstoot vanuit de realisatie en gebruiksfase uitgeoefend worden.

Indien er varianten mogelijk zijn in de schetsontwerpen dan wordt er ook nagedacht over duurzaamheid. Denk aan verschillende oplossingsrichtingen voor bereikbaarheid van de locatie. Op de meeste locaties is er echter weinig mogelijkheid voor varianten gezien de beperkte ruimte en mogelijkheden.

Opsplitsing werkzaamheden qua aanpak en emissiebronnen

De werkzaamheden qua aanpak en emissiebronnen op te splitsen in:

- De onderzoeken worden onder verantwoordelijkheid van Logitech uitbesteed aan onze vaste partner MV Ingenieursbureau, die deze compleet uitvoert en de rapportages hiervan aanlevert;
- De overige werkzaamheden betreffen bureauwerkzaamheden die door Logitech zelf uitgevoerd worden. Er vinden hierbij enkele overleggen/ ontwerpafspraken met ProRail plaats op locatie kantoor ProRail (Utrecht).

Planning

Het project is gestart op 7-12-2017 en is zal eindigen op 31-3-2018. De status van het project is: Verkenning/ onderzoek locaties uitgevoerd.

Startbijeenkomst en eerste ontwerpafspraken met bijbehorende werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Voltooiing van de opdracht 31-3-2018

Emissie inventarisatie 17069

Als bron voor de emissie inventarisatie is de bedrijfsinventaris over 2017 gebruikt. We hebben er in 2016 voor gekozen om ook de emissie inventaris over de onderaannemer te berekenen en ook woon-werkverkeer (scope 3). We tijdens de audit februari 2017 afgesproken dat we de projectanalyses op deze zelfde basis voortzetten.

Op basis van deze cijfers komen we tot de volgende emissie inventaris:

Uitbesteding:

In de aanbidding waarop opdracht is verleend is voor EUR 0

Volgens de bedrijfsinventarisatie over 2017 bedraagt de CO₂ emissie per EUR uitbesteding 0,140 kg

Productieve uren Logitech:

In de aanbidding waarop opdracht is verleend zijn 433 geprognostiseerde productieve uren opgenomen. Volgens de bedrijfsinventarisatie over 2017 bedraagt de CO₂ emissie van Logitech per productief uur voor scope 1 en 2: 4,197 kg/uur en voor scope 3 woon-werkverkeer: 0,445 kg/uur.

Totale projectemissie aanbidding

Bron	Aantal	CO ₂ emissie / eenheid kg	CO ₂ emissie totaal
Uitbesteding -(EUR)	0	0,140	0
Productieve uren Logitech Scope 1 en 2	433	4,197	1817
Productieve uren Logitech Scope 3 w-w	433	0,445	193
Totaal emissie project volgens aanbidding			2010

Voortgang projectemissie over het jaar 2017

Bron	Aantal	CO ₂ emissie / eenheid kg	CO ₂ emissie totaal
Uitbesteding -(EUR)	0	0,140	0
Productieve uren Logitech Scope 1 en 2	165	4,197	692
Productieve uren Logitech Scope 3 w-w	165	0,445	73
Totaal emissie project over het jaar 2017			766

Maatregelen

Op basis van de uitgevoerde emissie inventaris zijn op 16-1-2018 een aantal mogelijkheden bepaald om de door het project veroorzaakte CO₂-emissie te verlagen.

Maatregelen	Verwachte reductie	Voortgang
Opname op locaties combineren	Geen = efficiëntie	Opname op locaties die op redelijke afstand van elkaar lagen zijn gecombineerd.
Gebruik openbaar vervoer naar overleggen	Nihil want dit is standaard voor overleggen van ProRail in Utrecht.	Zowel van de trein als van de bus is gebruik gemaakt om naar het ontwerpatelier te reizen.
Carpoolen naar overleggen	Geen, want ander waren er treinreizen gemaakt met een intercity waarbij de uitstoot 0 is.	Carpoolen wordt toegepast indien dit efficiënt is, indien er na de afspraak direct naar huis gereden kan worden dan wordt van deze maatregel geen gebruik gemaakt.

Conclusie

Dit project wordt uitgevoerd zonder onderaannemers, de overleggen van dit overleg worden doorgaans aan het begin of einde van de dag gepland, zodat de reiskilometers zo optimaal mogelijk gebruikt worden.

4 Regio Zuid - Engineering Bovenbouwvernieuwing 2019

Het project Regio Zuid - Engineering Bovenbouwvernieuwing 2019 staat bij ProRail bekend als M-004550 en bij Logitech als 17076. De analyse is opgesteld op 16-1-2018 over het jaar 2017.

Projectwerkzaamheden

Uitvoeren van diverse conditioneringsonderzoeken en ondersteunende werkpakketten.

- Uitvoering van ballastonderzoek, verkennend bodemonderzoek, obstakelonderzoek, kabel- en leidingen onderzoek (ProRail en derden)
- Opstellen van V&G-Plan en -dossier
- Risicoanalyse en inventarisatie (borgen veilige berijdbaarheid)
- Inventarisatie van benodigde vergunningen
- Opstellen van een kostenraming
- DuboCalc berekeningen
- Ondersteunen bij aanbesteding

Externe belanghebbenden

- ProRail - opdrachtgever
- MV Ingenieursbureau - projectpartner (uitvoering onderzoeken)

Invloed van Logitech binnen het project

Een onderdeel van dit project is het inventariseren van de bestaande situatie. Dit is rondgang langs alle locaties van het project. Tijdens deze rondgang ligt de focus niet alleen maar op onderduidelijkheden binnen het project die gedurende de engineering en de latere uitvoering te voorkomen, maar ook of de werkzaamheden/vernieuwingen in de scope ook noodzakelijk zijn. Door wijziging van de scope of een andere aanpak kunnen de financiën en CO₂ gereduceerd worden.

Werkpakket Dubocalc. Het doel hiervan is om inzicht te verkrijgen in de MKI-waarde (Milieu Kosten Indicator-waarde) van het ontwerp, welke als basis kan dienen voor het gunningscriterium duurzaam materiaalgebruik in de aanbesteding van het realisatiecontract. De berekening wordt gemaakt ten behoeve van de aanbesteding voor de aannemer. Potentiele opdrachtnemers kunnen de milieukosten en verschillende uitvoeringsvarianten vergelijken en hun inschrijving hiermee verbeteren met als doel milieuwinst te bereiken. In samenspraak tussen ProRail en Logitech wordt het MKI-criterium vastgesteld.

Bij de ballastonderzoeken kunnen mogelijkheden tot hergebruik van ballast in kaart gebracht worden.

Opsplitsing werkzaamheden qua aanpak en emissiebronnen

- Bureauwerkzaamheden Logitech van opstellen rapportages en tekeningen;
- Inventariseren bestaande buiten situatie opname;
- De onderzoeken worden onder verantwoordelijkheid van Logitech uitbesteed aan onze vaste partner MV Ingenieursbureau, die deze compleet uitvoert en de rapportages hiervan aanlevert
- Er vinden hierbij enkele overleggen met ProRail plaats op locatie kantoor ProRail.

Planning

Het project is gestart op 7-11-2017 en zal eindigen op 1-9-2018. De status van het project is: Scope project is in beeld gebracht.

Planning is opgesteld, risicosessie is bijgewoond en de onderaannemer heeft opdracht ontvangen.

Rondgang voor het project is ingepland met externe belanghebbende.

Voltooiing van de opdracht 1-09-2018

Emissie inventarisatie 17076

De emissie inventaris van het project is op te vragen via m.vandeger@logitech.nl.

Maatregelen

Op basis van de uitgevoerde emissie inventaris zijn op 16-1-2018 een aantal mogelijkheden bepaald om de door het project veroorzaakte CO₂-emissie te verlagen.

Maatregelen	Verwachte reductie	Voortgang
Gebruik openbaar vervoer naar overleggen	Nihil want dit is standaard voor overleggen van ProRail in Utrecht	Trein gebruikt naar overleggen
Locatie opname bundelen	Geen = efficiëntie	Het is standaard dat er tijdens het bezoeken van de verschillende locaties gebruik gemaakt wordt van carpoolen

Conclusie

Dit project is eind 2017 opgestart, de aanpak van het project door opname locaties te bundelen en tijdens opname te concluderen of onderhoud/vernieuwing wel/niet nodig is lijkt veel belovend om te kunnen besparen. Dit is onderdeel van de scope dus wordt niet apart meegenomen bij onze maatregelen. De overleggen voor dit project zullen plaatsvinden in Utrecht, gezien onze kantoor locatie zullen zoals altijd doorgaan de trein gebruikt worden.

5 Regio Randstad Zuid - Engineering BBV 2019

Het project Regio Randstad Zuid - Engineering BBV 2019 staat bij ProRail bekend als K-006024 en bij Logitech als 17072. De analyse is opgesteld op 6-2-2018 over het jaar 2017.

Projectwerkzaamheden

Uitvoeren van diverse conditioneringsonderzoeken en ondersteunende werkpakketten.

- Opname
- Ontwerpen schouwpaden
- Uitvoering van asbest onderzoek, ballastonderzoek, verkennend bodemonderzoek, obstakelonderzoek, kabel- en leidingen onderzoek (ProRail en derden)
- Landmeetkundig onderzoek,
- Inmeten baanhoekbrug
- Opstellen van V&G-Plan en -dossier
- Inventarisatie vergunningen en betrekken derden
- Risicoanalyse en inventarisatie (borgen veilige berijdbaarheid)
- Opstellen van een kostenraming
- DuboCalc berekeningen
- Ondersteunen bij aanbesteding

Externe belanghebbenden

- ProRail - opdrachtgever
- MV Ingenieursbureau - projectpartner (uitvoering onderzoeken)
- Smart Dimensions - Projectpartner (uitvoering inmetingen overweg en brug)

Invloed van Logitech binnen het project

Tijdens de opname wordt de werkelijke situatie in kaart gebracht, dit dient getoetst te worden met de gegevens uit de informatiesystemen van ProRail. De uitkomst van dit onderzoek wordt besproken met de opdrachtgever, eventueel worden beheersmaatregelen afgesproken. Indien uit opname zal blijken dat bepaalde werkzaamheden niet noodzakelijk zijn kan dit een CO₂ besparing opleveren als vervangen nog niet aan de orde is.

Bij de ballastonderzoeken kunnen mogelijkheden tot hergebruik van ballast in kaart gebracht worden.

Werkpakket Dubocalc. Het doel hiervan is om inzicht te verkrijgen in de MKI-waarde (Milieu Kosten Indicator-waarde) van het ontwerp, welke als basis kan dienen voor het gunningscriterium duurzaam materiaalgebruik in de aanbesteding van het realisatiecontract. De berekening wordt gemaakt ten behoeve van de aanbesteding voor de aannemer. Potentiele opdrachtnemers kunnen de milieukosten en verschillende uitvoeringsvarianten vergelijken en hun inschrijving hiermee verbeteren met als doel milieuwinst te bereiken. In samenspraak tussen ProRail en Logitech wordt het MKI-criterium vastgesteld.

Opsplitsing werkzaamheden qua aanpak en emissiebronnen

- Bureauwerkzaamheden Logitech van opstellen rapportages en tekeningen;
- Inventariseren bestaande buiten situatie opname;
- De onderzoeken worden onder verantwoordelijkheid van Logitech uitbesteed aan onze vaste partner MV Ingenieursbureau, die deze compleet uitvoert en de rapportages hiervan aanlevert
- Er vinden hierbij enkele overleggen met ProRail plaats op locatie kantoor ProRail.

Planning

Het project is gestart op 4-2-2017 en is geëindigd/ zal eindigen op 15-5-2018. De status van het project is: Opdracht verstrekt aan opdrachtnemers, kickoff is geweest + notulen zijn verwerkt

Emissie inventarisatie 17072

De emissie inventaris van het project is op te vragen via m.vandegheer@logitech.nl.

Maatregelen

Op basis van de uitgevoerde emissie inventaris zijn op 6-2-2018 een aantal mogelijkheden bepaald om de door het project veroorzaakte CO₂-emissie te verlagen.

Maatregelen	Verwachte reductie	Voortgang
Gebruik openbaar vervoer naar overleggen	Nihil want dit is standaard voor overleggen van ProRail in Utrecht	Trein gebruikt naar overleggen
Locatie opname bundelen	Geen = efficiëntie	Het is standaard dat er tijdens het bezoeken van de verschillende locaties gebruik gemaakt wordt van carpoolen
Brieven ter inventarisatie van vergunningen per e-mail versturen ipv per post	$=((0,00604*3)*8)+(0,145*8)$ =1,305	Schatting gemaakt wat uitstoot van papier + enveloppe is, intern is besproken dat de brieven niet meer met post verstuurd zullen worden.

Conclusie

Dit project is eind 2017 opgestart. Op eigen initiatief van medewerkers zijn de brieven voor de inventarisatie van vergunningen niet meer per post uitgestuurd, maar per e-mail, een mooie start van het project. Dit project heeft twee onderaannemers, er is nog geen werkpakket opgeleverd door de onderaannemer, dus daar zijn nog geen kosten voor gemaakt en daarom is die uitstoot 0.

6 Slot

Wij willen deze projectanalyse afsluiten met de conclusie dat er een aantal maatregelen van toepassing zijn op meerdere projecten. Deze maatregelen kunnen we aankomend jaar toepassen op alle projecten.

1. Overleggen inplannen op de meest efficiënte plek.
Logitech heeft een riante vergaderruimte tot haar beschikking, we zouden best voor kunnen stellen als er veel van onze medewerkers bij een overleg aanwezig moeten zijn van ProRail bijvoorbeeld maar één om de opdrachtgever in Driebergen uit te nodigen, zodat het ons reistijd/-km scheelt. Aan het einde van de dag afspraken plannen is misschien nog in het voordeel van het woon-werkverkeer van de opdrachtgever.
2. Brieven ter inventarisatie van vergunningen per e-mail versturen.
Tot op heden werden brieven aan Gemeentes ter inventarisatie welke vergunningen er nodig zijn tijdens het uitvoering van de werkzaamheden per post verstuurd. Hier kwamen erg wisselende reacties op, per brief of e-mail. Binnen dit projecten heeft een collega op eigen initiatief dat een goede verbetermaatregel zou zijn om deze brieven per e-mail te versturen aan gemeentes. Dit vinden wij zo'n goed idee dat dit de nieuwe standaard wordt voor het uitsturen van dit soort brieven.
3. Carpoolen naar overleggen/afspraken
Binnen onze eigen projecten proberen we zoveel mogelijk naar overleggen te reizen met het OV. Dit is vaak niet mogelijk, omdat het reizen het OV naar de overleg of de werklocatie niet handig is. Communicatie speelt hier een belangrijke rol in, het is vaak wel mogelijk om te carpoolen of laat je oppikken door iemand anders van het overleg bij een treinstation in de buurt. Hierdoor is het aantal kilometers dat op het project gemaakt worden vrij eenvoudig toch te reduceren.

Daarnaast zijn er maatregelen die al wegens efficiëntie toegepast worden:

1. Opname locaties bundelen.
2. Gebruik openbaar vervoer naar overleggen.